

*Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej
w Marzeninie*



SZKOLNE NEWSY

5

Redakcja: Klasa VIII

Opiekun: Katarzyna Janowiak

**W tym
numerze:**



Ciekawostki o jesieni



Książka na jesienne wieczory



Dlaczego warto czytać?



Międzynarodowy Dzień Tolerancji



Dynia – Królowa jesieni



Jesienne ozdoby



Jesień w obiektywie



Jesień to specyficzna pora roku. Albo się ją kocha, albo nienawidzi, lecz każdy musi ją tolerować, ponieważ co roku gości ona w Polsce. O pięknej złotej jesieni powstawały już piosenki, wiersze i filmy. Większości z nas kojarzy się ona z powrotem do szkoły i rozpoczęciem nauki. Jednak

pamiętaj, że coś musi się skończyć, aby coś mogło się zacząć. Zatem, czego jeszcze nie wiesz o jesieni?

- 1. Czy wiesz dlaczego jesienią liście zmieniają kolor z zielonego na pomarańczowy lub brązowy? Dzieje się tak za sprawą ograniczonego dostępu do słońca. Jeśli jest mało słońca, liście nie mają odpowiedniej ilości chlorofilu, dlatego żółkną. Zapewne teraz zastanawiasz się, dlaczego zmieniają kolor na żółty. Ponieważ wytwarzają wtedy inne barwniki takie jak karoten. Jest to barwnik pomarańczowy.**



- 2. Polecie, jest uzupełnieniem pór roku. W tym wypadku jest to pora przejściowa między latem, a jesienią. Taką porą jest również przedwiośnie czy przedzimie.**

- 3. Zapewne jesień kojarzy Ci się również z odlatywaniem ptaków do ciepłych krajów, dzieje się tak za sprawą tego, że ptaki, które odlatują nie miałyby możliwości przetrwania w tak ciężkich warunkach, ponieważ nie miałyby możliwości zdobycia pożywienia. Miedzy innymi do takich ptaków należą bociany.**





4. Zapewne niejednokrotnie słyszałeś/aś, że kasztany są to dary jesieni. Kasztany jadalne mogą służyć nam za podstawę przepysznego deseru, pieczone kasztany mają charakterystyczny smak i zapach, który z pewnością zapamiętasz.

5. Czy wiesz dlaczego jesienią drzewa zrzucają liście? Drzewa pozbywają się liści, aby nie tracić wody podczas zimy. Drzewa doskonale wiedzą, kiedy mają odciąć wodę od gałązek za sprawą długości dnia, gdy poznają, że dzień jest krótszy, automatycznie, za pomocą przegrody w gałązce odcinają dopływ wody i listki spadają z drzewa.



6. Dlaczego ptaki wiedzą kiedy odlatywać do ciepłych krajów, zapewne wiele razy się nas tym zastanawiałeś/aś. Ptaki doskonale czują zmiany pogodowe. Jednak najważniejsza jest dla nich oczywiście długość dnia, kiedy zauważą, że dzień staje się krótszy, odlatują do ciepłych krajów ponieważ wtedy mają możliwość na przeżycie.

7. Jesień jest porą roku, kiedy wszystkie żywe stworzenia zaczynają przygotowywać zapasy na zimę. Dzieje się tak, ponieważ zimy w naszym klimacie są zazwyczaj ciężkie i żeby przetrwać do następnej wiosny, należy zaopatrzyć się w niezbędny prowiant,



który pozwoli przetrwać te kilka miesięcy mrozów i śniegów. Dokładnie tak samo jest w przypadku ludzi. Być może w dzisiejszych czasach jest już to trochę mniej widoczne, ale jesień jest czasem, kiedy już nawet podświadomie gromadzimy zapasy na te zimne miesiące. Natury nie da się oszukać, a my ludzie, jesteśmy nieodłączną

częścią przyrody, dlatego też zachowujemy się i działamy zgodnie z jej rytmem i jej zasadami. Dzieje się tak od tysięcy lat i nic nie wskazuje na to, żeby w najbliższym czasie miało się to zmienić.

8. Jesień wpływa na gorsze samopoczucie głównie dlatego, że dzień jest krótszy i brakuje nam promieni słonecznych.
9. Polska złota jesień uważana jest za jedną z najpiękniejszych pór roku przez Polaków. Przepiękne kolory liści i szum pod nogami spowodowany ich opadaniem przenosi nas do historii jak z bajki. Warto zauważyć, że nie każdego roku możemy podziwiać, tą piękną formę jesieni. Wszystko zależy od prądów atmosferycznych, które właśnie w tym czasie przechodzą nad Polską.
10. Kiedy na naszej półkuli północnej zaczyna się jesień, to na półkuli południowej w tym samym czasie rozpoczyna się wiosna. Dzieje się tak, ponieważ pory roku zależą od tego, jaka ilość promieni słonecznych dociera do ziemi w konkretnym czasie.



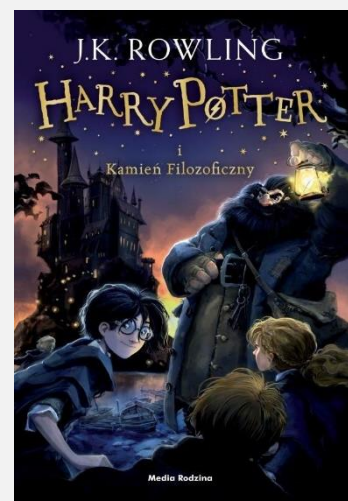
Najlepsze książki na jesienne wieczory

Ciepły koc, gorąca herbata (lub kakao) i dobra lektura to jesienny niezbędnik.

Naszymi propozycjami w temacie książek są:

- *Harry Potter Kamień Filozoficzny*

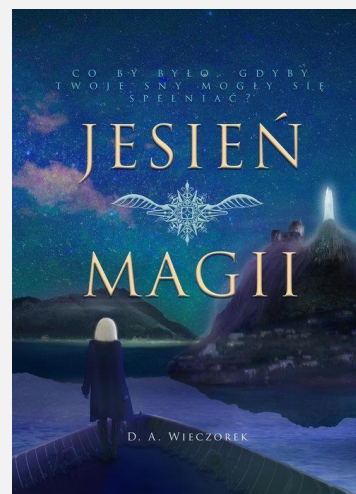
„Jedenastoletni Harry Potter otrzymuje list ze słynnej szkoły magii w Hogwarcie, nie zdając sobie zupełnie sprawy w istniejącego równoległe zupełnie nowego świata. Jego przyszywani rodzice nie chcą pozwolić mu na wyjazd,



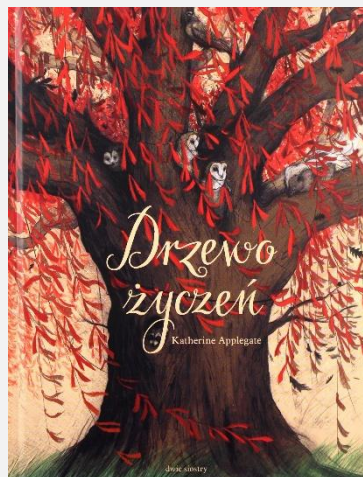
jednakże siły magiczne są nieustępliwe.”. Książka autorstwa J.K. Rowling

- *Jesień Magii*

Wśród naszego książkowego asortymentu możecie znaleźć pozycje, które o jesieni traktują dosłownie – ich autorzy wspominają jesień już w samym tytule. „*Jesień Magii*” Doroty Wieczorek to rozgrywająca się we współczesnym świecie, pełna przygód opowieść, w której znana wszystkim baśń zyskuje zupełnie nowy wymiar. Brzmi jak idealna propozycja na szare popołudnie, prawda?



- *Drzewo życzeń*

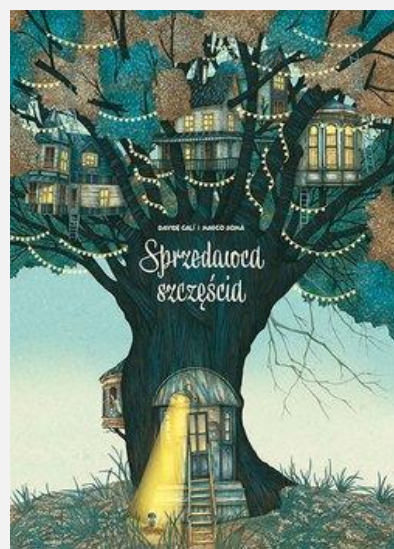


Zabawna, głęboka i ciepła historia o inności i tolerancji, opowiedziana z zaskakującej perspektywy.

Może drzewa nie umieją żartować, ale bez wątpienia potrafią opowiadać historie. Tę opowiada pewien dwustuletni dąb. Ma na imię Dąb i jest drzewem życzeń – co roku ludzie ozdabiają go skrawkami papieru, szmatkami, czasem nawet skarpetkami. Każda taka ozdoba to czyjeś marzenie. Razem ze swoją przyjaciółką wroną Bongo i innymi zwierzętami, które żyją w jego dziuplach i gałęziach, Dąb czuwa nad okolicą. Mogłoby się wydawać, że nic już go nie zaskoczy. Ale pewnego dnia do jednego z domów przy jego ulicy wprowadza się rodzina z zagranicy. Nie wszyscy życzliwie ją witają. Wkrótce wydarza się coś, co sprawi, że Dąb złamie najważniejszą zasadę wszystkich roślin i zwierząt i... przemówi do ludzi. Książka autorstwa Katheriny Applegate.

- *Sprzedawca szczęścia*

„*Sprzedawca szczęścia*” to pełna urokliwych ilustracji bajkowa powiastka o tym, czym jest szczęście i czy można je kupić. Historia pewnego gołębia – rzekomego sprzedawcy szczęścia w słoikach – okazuje się pretekstem do dyskusji z młodymi czytelnikami na temat konsumpcjonizmu oraz materializmu, które niestety niejednokrotnie okazują się miarą szczęścia współczesnego człowieka. O wartości drobnych, często niepozornych rzeczy i zwyczajnych chwilach z bliskimi przekonują – lakoniczny, ale wymowny tekst Davide’a Caliego i obrazy Marco Somy z akcentami w kolorze sepia.



**DLACZEGO
WARTO
CZYTAĆ
KSIĄŻKI**



Czy czytanie książek daje nam coś więcej poza rozrywką i wspomnieniem mile spędzonego czasu? Jasne, że tak! Co daje czytanie książek?

1. Redukuje stres

Czytanie uspokaja i spowalnia bicie serca. Wystarczy 6 minut czytania, żeby zredukować uczucie stresu aż o 60%! Co ciekawe, czytanie książek redukuje stres:

- o 68% bardziej od słuchania muzyki,
- o 300% bardziej od wyjścia na spacer
- i aż o 600% bardziej od grania w gry komputerowe.



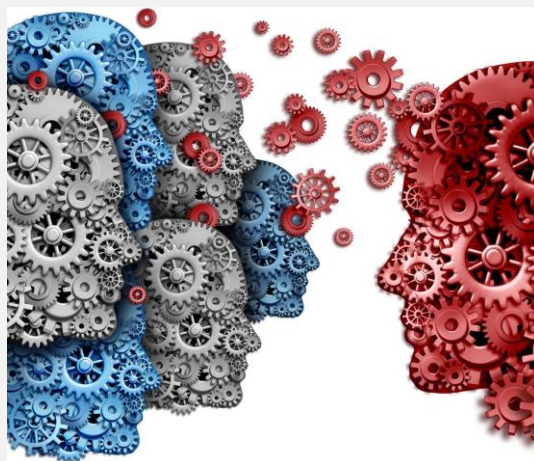
2. Poprawia pamięć

Podczas czytania powieści mamy mnóstwo rzeczy do zapamiętania – imiona bohaterów, ich charaktery, motywacje, historie, związki z innymi postaciami, miejsca, wątki fabularne, szczegóły... Tymczasem w mózgu tworzą się nowe synapsy, a te istniejące się wzmacniają. Dzięki czytaniu nasza pamięć pozostaje w dobrej kondycji.



3. Inspiruje

Postaci fikcyjne mogą stanowić takie samo źródło inspiracji, co spotkanie z żywym człowiekiem. Inspirować może wszystko – aktywności, którym się oddają, miejsca, które odwiedzają, decyzje, które podejmują...



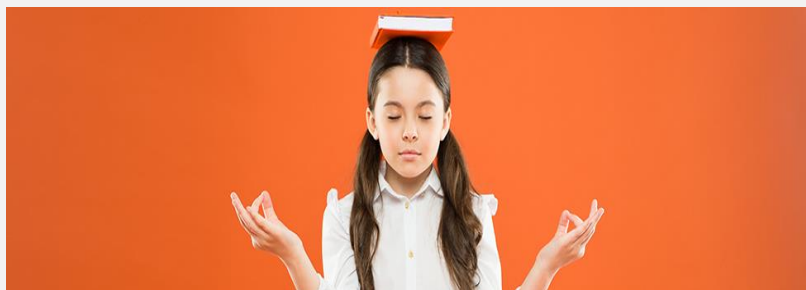
4. Rozwija wyobraźnię

Mając przed oczami tylko literki, sami musimy wizualizować sobie to, co dzieje się w książce – nieczęsto są to nawet rzeczy, których nie możemy zobaczyć w świecie rzeczywistym! Czytanie, stymulując prawą półkulę mózgu, rozwija naszą wyobraźnię.



5. Poprawia skupienie i koncentrację, stymuluje mózg.

Czytanie powieści wymaga od nas skupienia uwagi przez dłuższy czas, co zdecydowanie poprawia naszą zdolność do koncentracji. Warto czytać książki, żeby utrzymać swój mózg w dobrej formie. Mole książkowe mają 2,5 razy mniejszą szansę na rozwój Alzheimera, czytanie spowalnia także starczą demencję.



6. Wzbogaca słownictwo i poprawia pisanie.

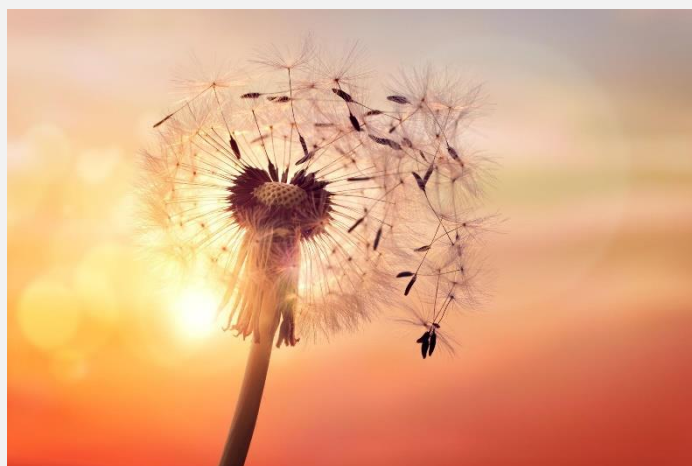
Im więcej czytamy, tym większy mamy kontakt z różnorodnym, a nawet zupełnie nowym dla nas słownictwem. Taki kontakt samoistnie poszerza nasz własny zasób słów. Im więcej czytasz dobrych pisarzy, tym lepiej możesz rozwijać własny styl. Nie wspominając o tym, że częsty kontakt z tekstem pisany uczy poprawności gramatycznej czy ortograficznej.



7. Rozwija wrażliwość na innych ludzi

Warto czytać, żeby rozwijać własną empatię. Zaangażowanie w fikcję literacką pozwala nam na postawienie się na miejscu drugiego człowieka i zrozumienie go.

Aż 82% moli książkowych przekazuje pieniądze i dobra materialne dla organizacji charytatywnych. Trzy razy częściej niż osoby nieczytające są aktywnymi członkami tych organizacji.



8. Zwiększa zdolności analityczne

Szczególnie, jeśli czytasz np. kryminały. Rozwiązywanie zagadek wymaga analizowania wydarzeń, faktów, motywacji postaci, stawiania tez, weryfikowania założeń... Zdecydowanie rozwija to zdolność do krytycznego i analitycznego myślenia.



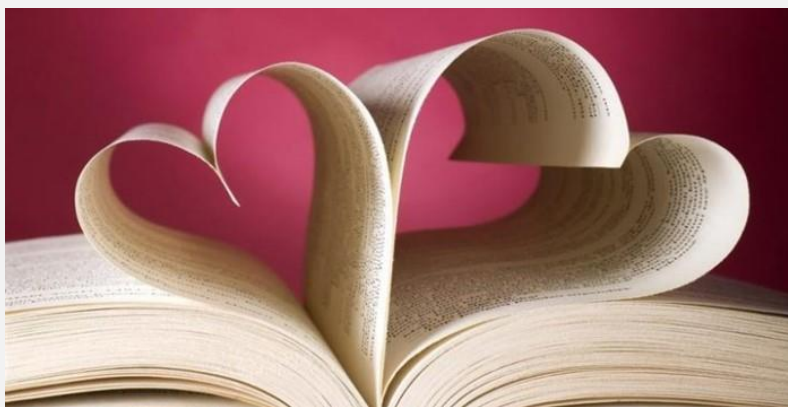
9. Pomaga zasnąć

Stworzenie wieczornego rytuału z książką daje naszemu ciału sygnał, że pora się zrelaksować i przygotować do snu.



10. Kształtuje osobowość

Czytanie pozwala nam postawić się w różnych sytuacjach, w których na co dzień do tej pory się nie znaleźliśmy. Otwiera nas na nowe doświadczenia i rozszerza horyzonty, kształtując nas samych.



16 listopada – Międzynarodowy Dzień Tolerancji

Tego dnia na całym świecie obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Tolerancji, ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 12 grudnia 1995 roku, z inicjatywy UNESCO. Po tym wydarzeniu kraje członkowskie UNESCO przyjęły Deklarację na Temat Zasad Tolerancji. Promocja tolerancji i poszanowania ma istotne znaczenie w tworzeniu atmosfery sprzyjającej akceptowaniu odmienności kulturowej. Artykuł I „Deklaracji Zasad Tolerancji” brzmi:

„Tolerancja to szacunek, akceptacja i uznanie bogactwa różnorodności kultur na świecie, naszych form wyrazu i sposobów na bycie człowiekiem. Sprzyja jej wiedza, otwartość, komunikowanie się oraz wolność słowa, sumienia i wiary. Tolerancja jest harmonią w różnorodności. To nie tylko moralny obowiązek, ale także prawny i polityczny warunek. Tolerancja – wartość, która czyni możliwym pokój – przyczynia się do zastąpienia kultury wojny kulturą pokoju”.

W „Deklaracji...” państwa członkowskie zdefiniowały pojęcie tolerancji. Według zapisów tolerancja to:

- respektowanie cudzych praw i cudzej własności;
- uznanie i akceptacja różnic indywidualnych;
- umiejętność słuchania, komunikowania się i rozumienia innych;
- docenianie różnorodności kultur;
- otwarcie na cudze myśli i filozofię;
- ciekawość i nie odrzucanie nieznanego;
- uznanie, że nikt nie ma monopolu na prawdę.

Pamiętajmy, że tolerancja to postawa społeczna i osobista odznaczająca się poszanowaniem poglądów, zachowań i cech innych ludzi, a także ich samych. Tego dnia warto zastanowić się nad własną postawą w odniesieniu do ludzi, z którymi współżyjemy. Wiele instytucji organizuje 16 listopada specjalnie spotkania, na których poruszany jest temat tolerancji na każdej płaszczyźnie życia. W niektórych miastach Polski Dzień Tolerancji to okazja do specjalnych seansów kinowych czy spotkań kulturalnych.



DYŃLA – KRÓLOWĄ JESIENI



Dynia to bardzo smaczne, odżywcze warzywo, a jego pomarańczowy kolor wprawia w dobry nastrój. Dynie spotkać można jednak w wielu wariantach kolorystycznych ponieważ istnieją setki odmian tej rośliny, z czego tylko 1/4 jest jadalnych. Oprócz miąższu spożywać można również jej pestki, które są skarbnicą magnezu.



Dynia jest rośliną jednoroczną z rodziny dyniowatych (Cucurbitaceae).



Dynia pochodzi z Ameryki Południowej, gdzie uprawiano ją już około 300 lat przed naszą erą.



Była przysmakiem na stołach starożytnych Greków i Rzymian, którzy



podawali ją smażoną w miodzie lub utartą - w zalewie winnej.



Francuzi nazywali ją "patiron" - duży grzyb, Anglicy zaś - "pumpkin".



Szybko odkryto, oprócz jej walorów kulinarnych, także jej właściwości zdrowotne.



Tłoczony z jej pestek olej pomagał w oczyszczeniu organizmu z wszelkich pasożytów i grzybów.



Dynia jest rośliną płożącą, której pędy osiągać mogą nawet 12 m długości.



Istnieje bardzo dużo odmian dyni (około 800), ale tylko około 200 jest jadalnych.



Mięsz dyni jest bogatym źródłem witamin i minerałów.



W 100 gramach dyni znajduje się tylko 30 kcal.



Naukowcy z East China Normal University w Szanghaju odkryli, że substancja - D-chiro-inozytol- znajdująca się w wyciągu z mięszu dyni figolistnej może zastąpić insulinę.



Badania wykazały, że dzięki dużej zawartości beta-karotenoidów, częste spożywanie dyni zmniejsza ryzyko wystąpienia nowotworu żołądka, piersi, płuc i jelita grubego.



Zawarty w dyni beta-karoten zapewnia prawidłowe funkcjonowanie wzroku, zwłaszcza o zmierzchu.



Pestki dyni pomagają zwalczyć chorobę lokomocyjną.



Dynia jest bardzo delikatnym warzywem, jest jednym z pierwszych, które można podawać niemowlętom.



Dynia ma bardzo szerokie zastosowanie kulinarne.



Olej z pestek dyni oprócz swoich kulinarnych zalet, stosowany jest z powodzeniem w kosmetyce.

Jesienne ozdoby



Dyniowe niespodzianki

Do wykonania ozdoby potrzebujesz:

- bibułę (pomarańczową, zieloną),
- klej,
- nożyczki,
- cukierki.

Przygotowanie:

- Z bibuły (pomarańczowej) wycinaj parę kółek.
- Zegnij w powyższy kształt.
- Włóż cukierki do środka.
- Wycinaj paski z zielonej bibuły.
- Wycięte paski posmaruj klejem i owiń nimi górę dyni.



Jeżyk z liści

Do przygotowania potrzebujesz:

- kartka papieru,
- nożyczki,
- oczko,
- pisaki,
- klej,
- kolorowe liście niewielkiej wielkości.

Przygotowanie:

- Wycinaj z kartki papieru kształt jeża.
- Zostaw miejsce na twarz i zacznij przyklejać liście.
- Na twarzy przyklej plastikowe oczko.
- Pisakami pomaluj nos i uśmiech.



Kolorowe szyszki

Do przygotowania potrzebujesz:

- kilka szyszek,
- farby (np. w trzech różnych odcieniach),
- pędzelki.

Przygotowanie:

- Szyszkę zacznij malować od dołu najciemniejszym kolorem.
- Najlepiej cieniować kolory od najciemniejszego (dół) do najjaśniejszego (góra).
- Jeśli chcesz możesz dodać zawieszki ze sznurka.



Grzybki

Do przygotowania potrzebujesz:

- kartki papieru (biała i pomarańczowa),
- bibułę (brązowa, czerwona),
- rolki z papieru toaletowego.

Przygotowanie:

- Z kartki wytnij długie i szerokie paski.
- Oklej nim rolki z papieru toaletowego.
- Wytnij również mały pasek z białej kartki.
- Delikatnie i często go ponacinaj na dole.
- Przyklej go, zachowując miejsce na kapelusz grzyba.
- Z bibuły wytnij kółko i zegnij w kształt kapelusza.
- Następnie z kartki wytnij małe kółka i przyklej na kapelusz.
- Kapelusz przyklej na górną część rolki.

JESIEN W OBIEKTYWIE





fot. Anna Waszak kl. 8

Rędarkcja Szkolnych Newsów – klasa 8